

Lâm Đồng: Gieo mầm phát triển bền vững từ giáo dục

18:11 23/01/2026

Dự án “Trường học xanh” do Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức (German Cooperation - GIZ) triển khai thí điểm, hỗ trợ nhiều trường học trên địa bàn Đà Lạt, hướng tới mục tiêu giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường ngay từ trên ghế nhà trường.

Giáo dục xanh - Giải pháp dài hạn cho phát triển bền vững

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường và cạn kiệt tài nguyên đang trở thành thách thức toàn cầu, giáo dục được xem là nền tảng cốt lõi để hình thành tư duy phát triển bền vững cho các thế hệ tương lai. Với định hướng đó, Dự án “Trường học xanh” do Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức (German Cooperation - GIZ) triển khai đã và đang tạo ra những chuyển biến tích cực trong hệ thống giáo dục, hướng tới xây dựng môi trường học đường thân thiện với môi trường, an toàn và bền vững.

Học sinh Trường Tiểu học Nam Hồ tham gia phân loại rác tại nguồn, bỏ rác thải tái chế vào " Ngôi nhà xanh" tại trường.

Dẫn chúng tôi tham quan những luống hoa khoe sắc và vườn rau xanh mướt trong khuôn viên trường, bà Lê Thị Bích Liên - Hiệu trưởng Trường Tiểu học Nam Hồ, phường Xuân Trường - Đà Lạt tươi cười chia sẻ: “Đây là những sản phẩm cây “nhà lá vườn”, do thầy cô và học sinh cùng chăm sóc, sử dụng phân bón hữu cơ do chính nhà trường sản xuất”. Nằm trong khuôn viên rộng, Trường Tiểu học Nam Hồ được bao quanh bởi rừng thông, tạo nên không gian xanh mát, trong lành. Năm học 2025 - 2026, trường có 470 học sinh theo học.

Là trường tiểu học bán trú, theo bà Bích Liên, mỗi ngày, bếp ăn nhà trường phục vụ trên 400 suất ăn cho học sinh. Trung bình, bếp thải ra khoảng 10 - 30 kg rác hữu cơ như: cuống rau, vỏ củ, rau già... chiếm 60 - 70% tổng lượng rác sinh hoạt hằng ngày của trường. Trước đây, toàn bộ rác sinh hoạt được thu gom và chuyển đến điểm tập kết rác của phường gần trường. “Nếu rác hữu cơ từ bếp không được thu gom kịp thời sẽ bốc mùi, ảnh hưởng không nhỏ đến môi trường học đường”, bà Bích Liên chia sẻ.

Với sự hỗ trợ của dự án “Tăng cường quản lý chất thải rắn đô thị tại các nước ASEAN (AMUSE)” do Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức (GIZ) tài trợ, Trường Tiểu học Nam Hồ được lắp đặt hệ thống thùng ủ phân vi sinh (compost) theo công nghệ “In-vessel”, trị giá 70 triệu đồng. Đây là mô hình ủ phân khép kín, bảo đảm vệ sinh, giảm mùi, tiết kiệm diện tích, phù hợp với môi trường học đường. Rác hữu cơ được nhà trường phân loại, tách riêng và đưa vào thùng ủ bằng men vi sinh. Hệ thống tự động quay, trộn, sục khí, bổ sung vi sinh để đẩy nhanh quá trình phân hủy. Sau khoảng 30 - 45 ngày, rác được chuyển thành phân bón mùn tơi xốp, an toàn, dùng bón cho các luống hoa và vườn rau trong khuôn viên trường.

Theo bà Bích Liên, điểm thú vị của dự án là học sinh trực tiếp tham gia gieo trồng, bón phân, chăm sóc và thu hoạch. “Sân trường rộng nhưng trước đây chưa được khai thác làm vườn rau trải nghiệm. Nhờ dự án, nhà trường biến rác thải thành phân bón, vừa giảm rác thải ra môi trường, xử lý an toàn, vừa giáo dục học sinh ý thức trách nhiệm với môi trường”, bà Bích Liên chia sẻ. Đến nay, Trường Tiểu học Nam Hồ đã lồng ghép giáo dục môi trường vào các hoạt động dạy học, sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt lớp và ngoại khóa, hướng dẫn học sinh phân loại rác tại trường và gia đình, góp phần giảm thiểu rác thải nhựa.

Theo cô giáo Nguyễn Thị Thanh Huyền - Tổng phụ trách Đội, Trường Tiểu học Nam Hồ, nhiều năm qua, nhà trường duy trì chương trình “Đổi rác thải lấy quà” hằng tuần. Rác tái chế như: lon nước, chai nhựa, bao bì hộp sữa, giấy báo, sách vở cũ... được học sinh mang đến đổi lấy những phần quà nhỏ như: bút chì, gồm,

keo. Số rác này được bán gây quỹ mua quà và phục vụ các hoạt động của trường. Gần đây, dự án GIZ tiếp tục tài trợ mô hình “Ngôi nhà xanh”, khuyến khích học sinh tự tay bỏ rác tái chế vào đúng nơi quy định. Hằng tháng, nhà trường bán phế liệu để tạo quỹ hỗ trợ học sinh có hoàn cảnh khó khăn và duy trì các hoạt động “xanh” trong nhà trường.

Ông Markus Spitzbart - Quản lý Hợp phần dự án GIZ tại Việt Nam cho hay: “Mục tiêu lớn nhất của giai đoạn thí điểm là tạo ra những kết quả cụ thể, khả thi để các đối tác Việt Nam có cơ sở nhân rộng tại địa phương. Những kinh nghiệm rút ra từ quá trình này cũng được chia sẻ với Canada, phục vụ nghiên cứu và triển khai các hoạt động môi trường tại Đà Lạt trong thời gian tới”.

Cách tiếp cận toàn diện và thực tiễn

Bên cạnh đó, dự án còn khuyến khích sự tham gia chủ động của học sinh thông qua các câu lạc bộ môi trường, sáng kiến xanh và các chiến dịch truyền thông do chính học sinh khởi xướng, qua đó hình thành tinh thần trách nhiệm và vai trò “đại sứ xanh” trong cộng đồng.

Một điểm nổi bật của dự án “Trường học xanh” là cách tiếp cận toàn diện và có hệ thống. GIZ phối hợp chặt chẽ với các cơ quan quản lý giáo dục, chính quyền địa phương, nhà trường và cộng đồng để xây dựng bộ tiêu chí trường học xanh, tổ chức tập huấn cho giáo viên, hướng dẫn học sinh tham gia các hoạt động trải nghiệm như phân loại rác, tái chế, trồng cây, tiết kiệm điện – nước ngay trong trường học và gia đình.

Theo bà Lê Thị Thúy Hằng - Cố vấn Dự án của Tổ chức Hợp tác Quốc tế GIZ tại Việt Nam, dự án “Trường học xanh” được triển khai tại Đà Lạt hơn 2 năm qua, thí điểm tại 6 trường học gồm: THCS Nguyễn Du, THCS Lam Sơn, Tiểu học Xuân Thọ, Tiểu học Nam Hồ, Tiểu học Nam Thiên và Tiểu học Đoàn Thị Điểm; dự án kết thúc vào cuối tháng 12/2025. Tại các trường, bên cạnh hoạt động truyền thông, giáo dục môi trường, dự án giới thiệu những giải pháp trực quan, dễ áp dụng trong quản lý rác thải học đường, nổi bật là mô hình “Ngôi nhà xanh - Trạm thu gom rác tái chế”, với 8 mô hình lắp đặt tại 6 trường thí điểm. Riêng các trường có bán trú được hỗ trợ thêm mô hình ủ phân hữu cơ từ rác thải bếp ăn.

“Thông qua giáo dục môi trường, dự án khơi gợi các ý tưởng sáng tạo, lồng ghép vào chương trình học chính khóa như: Vật lý, Sinh học, Hóa học từ chính giáo viên và học sinh. Chúng tôi mong muốn kết nối, chia sẻ kinh nghiệm, những bài học hay, mô hình hiệu quả trong mạng lưới các trường học sinh thái, tạo chất xúc tác để thời gian tới, nhiều trường học trên địa bàn Đà Lạt và Lâm

Đồng tích cực hưởng ứng, tham gia”, bà Hằng cho biết.

Cam kết lâu dài vì tương lai xanh

Dự án “Trường học xanh” là minh chứng rõ nét cho cam kết lâu dài của Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức (GIZ) trong việc đồng hành cùng các quốc gia đối tác thúc đẩy phát triển bền vững thông qua giáo dục. Với những kết quả tích cực bước đầu, dự án được kỳ vọng sẽ tiếp tục được nhân rộng, trở thành mô hình tiêu biểu trong hệ thống giáo dục, góp phần xây dựng một tương lai xanh – sạch – bền vững cho các thế hệ mai sau.

Bên cạnh các trường thí điểm, dự án còn vận động một số cơ sở giáo dục khác như: Trường Phổ thông Hermann Gmeiner Đà Lạt, Đại học Yersin, Đại học Đà Lạt tăng cường truyền thông, giáo dục môi trường. Đồng thời, dự án khuyến khích các trường tham gia hệ thống Trường học sinh thái ASEAN, với giải thưởng thường niên tại Việt Nam nhằm tôn vinh những đơn vị có thành tích xuất sắc trong lĩnh vực này.

Không chỉ tạo tác động trong phạm vi trường học, dự án “Trường học xanh” còn góp phần lan tỏa lối sống xanh ra cộng đồng dân cư xung quanh. Những thay đổi nhỏ trong trường học như giảm sử dụng nhựa dùng một lần, tăng cường tái chế hay tiết kiệm năng lượng đã dần trở thành thói quen của học sinh và gia đình, tạo hiệu ứng lan tỏa tích cực trong xã hội.

Theo đại diện GIZ, giáo dục chính là “đòn bẩy mềm” nhưng bền vững nhất để ứng phó với các thách thức môi trường. Việc đầu tư vào mô hình trường học xanh không chỉ mang lại lợi ích trước mắt mà còn góp phần hình thành thế hệ công dân có trách nhiệm, hiểu biết và hành động vì tương lai bền vững.

Hoàng Phương (t/h)